

XXII. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika
27. travnja 2017.

četvrti (IV.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

100	
-----	--

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pazorno ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pazorno pročitati.
5. Treba pazorno slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)
2. _____
(član Državnoga povjerenstva)
3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Ovog su ljeta u Zadru održane 56. _____ .
GLAZBENE VEČERI U SVETOME DONATU

Uz _____ posebno oduševljenje
ZADARSKI KOMORNI ORKESTAR

publike izazvali su _____ . Nakon koncerta bio je
ZAGREBAČKI SOLISTI

organiziran posjet izložbi _____ u
ZLATO I SREBRO ZADRA

neposrednoj blizini _____ .
CRKVE SVETE MARIJE

5	
---	--

2. Napiši u sljedećoj rečenici slovo č ili ć na prazne crte u riječima.

Upu__iva__i__in prst pokazivao je na istok gdje su Turci, nasr__u__i, probili gradske
bedeme, zarobili tekli__a i tako nanijeli prvi udarac mo__noj obrani.

4	
---	--

3. Napiši ije, je ili e na prazne crte u riječima u sljedećim rečenicama.

Sve je razredila jer su je pr ____ korili. Takva raspodjela zaht ____ va predanost.

Novim izb ____ ljičaćem oprala je podove. Dobila je odr ____ šenje od ostalih poslova.

4	
---	--

4. Upiši rečenične znakove u sljedeću rečenicu.

Jeste li poludjeli govorio je Roko nervozno i prigušeno bojao se da nema više
mnogo vremena

5	
---	--

18	
----	--

5. Odredi padeže podcrtanim riječima u sljedećemu tekstu tako da iznad sklonjive riječi navedeš uobičajenu kraticu (N, G, D, A, V, L, I).

Evo me, moj svijete, na raskršću

i tvom i mome (...)

(Josip Pupačić: *Moj križ svejedno gori*)

5	
---	--

U zadatcima 6. – 26. odgovore napiši na pripadajuće crte.

6. Odredi glagolski oblik podcrtanim glagolima iz sljedećega teksta.

Smiješeći se starac veli... Siromak sam bio i ja; / Stanovasmo pod koljebom ... „Je l' taj dječak sišo s uma?” ... „Ubila me strijela mahom / Ak' mi Janja bude snahom! / Kleta družbo, na toj stijeni / Kamenom se okameni!” ... Zvonce li je, što tu bije?

(August Šenoa: *Kameni svatovi*)

Smiješeći se _____ bude _____

Stanovasmo _____ se okameni _____

Je sišo _____ bije _____

6	
---	--

7. Koja je norma narušena u svakoj od navedenih rečenica?

Iva će sjediti nasuprot ploče. _____

Jučer je kupio novi kompjutor. _____

Đin-tonik vrsta je pića, ali i marka odjeće. _____

3	
---	--

14	
----	--

8. Odredi jesu li navedene riječi jednoznačnice ili višeznačnice.

glava _____

vjetar _____

praćka _____

3	
---	--

9. Odredi četiri nepunoznačnice u sljedećoj rečenici.

Njemu je bilo kao da će zaspati, no za svega tog mutnog razgovaranja (...)

(prema: Miroslav Krleža, *Povratak Filipa Latinovicza*)

4	
---	--

10. Odredi istoznačnice (potpune sinonime) podcrtanim leksemima.

Bezosjećajno je promatrao bujnu vegetaciju kad je zazvonio mobitel, zvali su radi dostave.

Bezosjećajno _____

vegetaciju _____

dostave _____

3	
---	--

11. Odredi podcrtane antonime prema usvojenosti.

(...)

sad na carstvo rob se uzvisi,

A tko car bi, rob je sada.

car – rob _____

(Ivan Gundulić: *Osman*)

1	
---	--

12. Odredi podcrtane antonime prema prirodi značenjske opreke.

Svake sezone povećava se broj iznajmljivača apartmana što znači da raste i broj unajmljivača.

iznajmljivača – unajmljivača _____

1	
---	--

12	
----	--

13. Odredi četiri homonima od sljedećih parova leksema.

list ('list papira') – list ('novine'), trešnja ('voće') – trešnja ('potres'),
naticati ('stavljati, nabadati na što') – naticati ('dobivati oteklinu'),
korist ('pjevač') – korist ('dobit'),
prijedlog ('vrsta riječi') – prijedlog ('izneseno mišljenje'),
leća ('biljka') – leća ('optičko tijelo'), put ('staza') – put ('boja')
tuš ('naprava za tuširanje') – tuš ('crnilo'), obučena ('odjevena') – obučena ('izučena')

_____	_____
_____	_____

4	
---	--

14. Odredi podcrtane lekseme u sljedećim rečenicama prema govornoj (homofone) ili pisanoj (homografe) realizaciji.

Dok sam mu prilazila, stajao je sam pokraj vrata. _____

Iznenada, duga se duga pojavila na nebu. _____

Sunce je izišlo, a njeno sunce još spava. _____

Ribar se sinoć pio, ribar se napio. _____

4	
---	--

15. Odredi vrstu sljedećim arhaizmima s obzirom na kojoj je jezičnoj razini došlo do zastare.

čarobija ('čarobnica') _____

sachonodafac ('zakonodavac') _____

smart ('smrt') _____

prokšen ('razmažen') _____

vrač ('liječnik') _____

5	
---	--

13	
----	--

16. Odredi vrstu sljedećim dijalektizmima.

funestra ('prozor') _____
briškula ('kartaška igra') _____
lopãata ('lòpata') _____
jezero ('tisuća') _____
starejši ('stariji') _____

5	
---	--

17. Odredi vrstu podcrtanim riječima prema onomastičkoj stilistici.

Hrvati se iznimno ponose kraljevskim gradom Kninom. Udaljen je od Dinare svega petnaestak kilometara, a blizu je i Krčić, slap ispod kojeg izvire Krka. Nad kninskom tvrđavom ponosno se vijori velika hrvatska zastava – simbol pobjede u Domovinskom ratu.

Hrvati _____ Krčić _____
Kninom _____ kninskom _____
Dinara _____

5	
---	--

18. Odredi vrstu podcrtanim posuđenicama u sljedećim rečenicama.

Čizmom je tako snažno udario loptu koja je potom pogodila i srušila bicikl te mu se poput bumeranga vratila u glavu.

usvojenice: _____
tuđice: _____
egzotizmi: _____

4	
---	--

14	
----	--

19. Odredi značenje podrtanim frazemima iz sljedećega teksta.

Koliko je god provjeravao, opet je kupio mačka u vreći. Nije taj poput Luke koji danima obilazi kao mačak oko vruće kaše. Da nije takav, morao bi ih prenositi kao mačka mlade.

je kupio mačka u vreći _____

obilazi kao mačak oko vruće kaše _____

prenositi kao mačka mlade _____

3	
---	--

20. Odredi frazeme u sljedećim rečenicama prema sintaktičkome ustrojstvu.

To mu je daska spasa. _____

Zna se da pas koji laje ne grize. _____

2	
---	--

21. Koje je prilagodbe prošla posuđenica iz engleskoga jezika *water polo* u hrvatski *vaterpolo*?

2	
---	--

22. Kojim tvorbenim načinom riječ idući mijenja vrstu u sljedećim rečenicama.

Na novo putovanje krenut će idući mjesec. Idući tako svojom cestom, sretnem nju.

1	
---	--

8	
---	--

23. Odredi kojim su tvorbenim načinom nastale podcrtane riječi u sljedećim rečenicama.

Pronađen je drevni rukopis. _____

Teško je penjati se uzbrdo. _____

Trebalo je zapisati sve navode. _____

Težak je uzvodni pregled stanja. _____

4	
---	--

24. Oblikuj mislene imenice od zadanih leksema.

rumen _____ kavalir _____

divljak _____ sužanj _____

4	
---	--

25. Oblikuj pridjeve koji će značiti obilje čega ili opskrbljenost od zadanih imenica sufiksalsnom tvorbom.

čvoruga _____ sloj _____

krak _____ milost _____

4	
---	--

26. Tko je autor *Hrvatsko-njemačko-talijanskoga rječnika znanstvenoga nazivlja*?

1	
---	--

13	
----	--

U zadatcima 27. – 34. zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

27. Iz kojeg izvora potječe prezime Lončarić?

- A) iz osobnih imena
- B) iz imena pokrajina, gradova, zemalja
- C) iz nadimaka
- D) iz zanimanja

1	
----------	--

28. Koji je od navedenih leksema točan etnik toponimu Duga Resa?

- A) Dugo Resanka
- B) Dugorešanka
- C) Dugo Rešanka
- D) Dugoresanka

1	
----------	--

29. Koja od navedenih tvorenica ne znači podjednako mušku i žensku osobu?

- A) siročće
- B) đak
- C) litalica
- D) ban

1	
----------	--

3	
----------	--

30. U kojem od sljedećih parova leksema drugi član nije nastao mocijskom tvorbom?

- A) tetka – tetak
- B) starac – starica
- C) zubar – zubarica
- D) patka – patak

1	
---	--

31. Koji od navedenih pridjeva znači sličnost prema značenju tvorbenih nastavaka?

- A) staklen
- B) pažljiv
- C) trnovit
- D) cjevast

1	
---	--

32. Koje je vrste odrednica *reg.* u primjeru:

kõnat *m* [*tal.*] (*gen. jd kônta*) *reg.* račun

- A) gramatička
- B) normativna
- C) stilska
- D) etimološka

1	
---	--

3	
---	--

33. Tko su autori rječnika *Njemačko-ilirski slovar* (1842.)?

- A) Jakov Užarević i Dragutin Parčić
- B) Ljudevit Gaj i Ivan Mažuranić
- C) Dragutin Parčić i Franjo Sušnik
- D) Ivan Mažuranić i Jakov Užarević

1	
---	--

34. Kad je objavljena *Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika*?

- A) 27. veljače 1967.
- B) 7. ožujka 1967.
- C) 17. ožujka 1967.
- D) 27. ožujka 1967.

1	
---	--

2	
---	--